

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Б У Д Ъ Г О Т О В /

13-шо (3764) №,
2026 ий 3 апрель,
кугарня

0+

Ямде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Газет – энертыш да йолташ

Акция

Кумытлан түлет – визытым налат

Илыш йогыным эскерыше, икшыве-влакын сенгымашышт дене палдарыше, марий йылме деке кумыландыше йоча газет каже туныктымо төнежыште лийшаш. Ача-ава, амалкалче, туныктышо-влак, «Кумытлан түлет – визытым налат» акцияшке ушныза. Альтернативный подписке йөн (редакций гоч) дене пайдаланен, школлам, книгагудылан кум газетым пöлеклыза, «Ямде лий» газет редакций эше кокытым ешара. Ты акция апрель мучко шуйна. Вашкыза!

Снимкыште Шернур округ Кукнур школышто тунемше-влак Ярослав Конаков ден Амелия Кошпаевам ужда. Нуно да моло ўдыр-рвезе-шамыч йоча газетлан подпискым редакций гоч ий еда ыштат, түрлө заметкым возкалат.

Фотом еш архив гыч налме.

Подпискым ыштыме йөн-влак:

Газет ден журнал-влаклан подпискым ыштыме туртым тўналын. 2026 ийын кокымшо пелийжылан «Ямде лийлан» почто гоч возалтса. Индекс – П4696. Ак – 517 тентеат 86 ыр. Подписчикын декадыже годым, 6-16 апрельште, шулдырак ак: 450 тентеат 12 ыр – дене возалташ лиеш.

Онлайн возалташ маннын, podpiska.pochta.ru сайтыш пурман але «Почта России» приложений дене пайдаланыман. Индекс тытаяк. QR-кодым кучылташ лиеш. Тўрыс уверым yamdelii.ru сайтыште лудса.

Редакций гоч: ак – 200 тенте. Тиде йөн дене возалтнеда але электрон подпискым ыштынеда тын, редакцийыш йынтыртыза, «ВКонтакте» воткылысе «Ямде лий» – марла йоча газет» тўшкашке але yamde_lii@mail.ru электрон почтыш серышым возен колтыза.

Российысе увер

Удыр-рвезе-влак,
«Моя страна – мои решения»
конкурсшко ушныза. 30 апрель
марте россия-территория-
развития.рф сайтыште
келшыше темым ойырыза да
презентацийым ямдылыза.

Кином войзаш шонымашет
уло? «Вдохновлённые детством»
конкурс дене пайдаланен,
тудым илышыш шындаре.
Кино сюжетшым кучыкын
возо да 19 апрель марте
вдохновлённыедетством2026.рф
сайтыш колто.

Йоча-влак, корнышто
коштмо правил-шамычым
палымыдам всероссийский
конкурслаште тергыза.
30 апрель марте fond-edykina.ru
сайтыште келшыше конкурсым
ойырыза да танасымашке ушныза.

Марий Элысе увер

10-11-ше психолого-
педагогический класслаште
тунемше-влак 16 апрель
марте «Поиск юных – 2026»
республикысе проект конкурсш
ушнен кертыт. Тичмаш увер –
school7-yola.narod.ru сайтыште.

Советский посёлкысо
3-шо номеран йочасад «Театр –
источник детского творчества
и новых открытий» фестиваль-
конкурсшым эртара. Тушко
ушнаш манын, 22 апрель марте
видеом войзыман. Конкурсш
положенийже – Марий туныктыш
институтын «ВКонтакте»
соцкылысе тўшкаштыже.

4-11-ше класслаште
тунемше-шамыч, руш йылме
дене шке тўвыра але шочмо
йылме дене руш тўвыра
нерген сочиненийым возен,
всероссийский конкурсш
республикысе йыжынгыштыже
усталыкыштым терген кертыт.
Паша-влакым 18 апрель
марте колтыман.

Куштымаш пайрем

«Михаил Мурашко йолташы-
же-влакым ўжеш» тўнямбал
конкурс-фестиваль тений пос-
нак ойыртемалтше лийын. Тудо
Михаил Петровичын 85 ияш
лўмгечыжлан пўлеклалтын. Фес-
тиваль Российын 13 регионжо
гыч усталык шўлышан 1500 наре
участникым чумырен.

Ныл кече жапыште коллек-
тив-влак тўрлў номинацийыште
мастарлыкыштым ончыктеныт.
Эн виан-шамычым гала-концер-
тыште ужаш лийын.

Марий Эл Республикын
чапшым ятыр коллектив арален.
Икмынарже сенгыше-влак рада-

мыш лектын. Йоча-шамыч поснак
куандареныт. Шке ийготан-влак
коклаште I степеня лауреат лўм
дене Кужэнгер районысо «Топоту-
шки» калык куштымаш образ-
цовый ансамбль (снимкыште),
Йошкар-Оласе П.И.Чайковский
лўмеш сымыктыш школышто
хореографий отделенийыште ту-
немше-влак Диляна ден Эльмир
Хадиевмыт, Йошкар-Ола гыч
«Онар» калык куштымаш образ-
цовый ансамбль, Йоча филар-
моний пеленысе «Бусинки» ан-
самбль да молат палемдалтыныт.

Катя СЕРГЕЕВА.

Фотом ансамблын архивше гыч налме.

Пырляште – вий

Школышто Россий калык-
влакын икоян улмо идалыкым
«Мы разные, но мы вместе»
сылнымут да мурсем пайрем
дене почынна (снимкыште). Унчо
ялшотан илемым вуйлатыше
И.М.Евсеев ончыкыжымат ваш
келшен илаш тыланен.

Школышто марий, руш, та-
тар, чечен, азербайджан, узбек
калыкын икшывышт-влак ту-

немыт. Нуно шке вургемышт,
кочкышышт, йўлашт нерген ка-
ласкаленыт, куштымашыштым
ончыктеныт. 4-ше классыште ту-
немше-влак «Я – гражданин Рос-
сии» мурым йонгалтареныт. Ме
тўрлў улына, но эре келшен иле-
на. Пырляште – вий.

Людмила ИЛЬИНА.
Морко, Унчо.

Фотом школ архив гыч налме.

Шочмо сурт гай рүдер

Медведево районысо Лүльпан рүдерыште тулык да ача-ава попечений деч посна кодшо 35 йоча ила. Кокытын йочасадыш коштыт. Молыжо верысе школышто 1-9-ше класслаште тунемыт. Шукерте огыл тушто лийынна. Ёдыр-рвезе-влакын илыш-йўлашт дене рүдер вуйлатыше Н.С.Петухова палдарен, экскурсийым эртарен. Тудо ты тонежыште 43 ий пашам ышта, 2019 ий гыч вуйлатышын сомылжым шукта.

– Йоча-влак поро да уста улыт. Воспитатель-шамычым «ача-ава» манят. Тыгай койыш икшыве ден кугыен-влак кокласе пенгыде вашкыл улмылан көра лиеш. Йоча-шамыч дене мутланен моштыман. Нуным йоратыман да умылыман, – ойла Надежда Северьяновна. – Икоян коллективышыкына воспитатель, психолог да вес пашаен-влакым уло кумылын вучена.

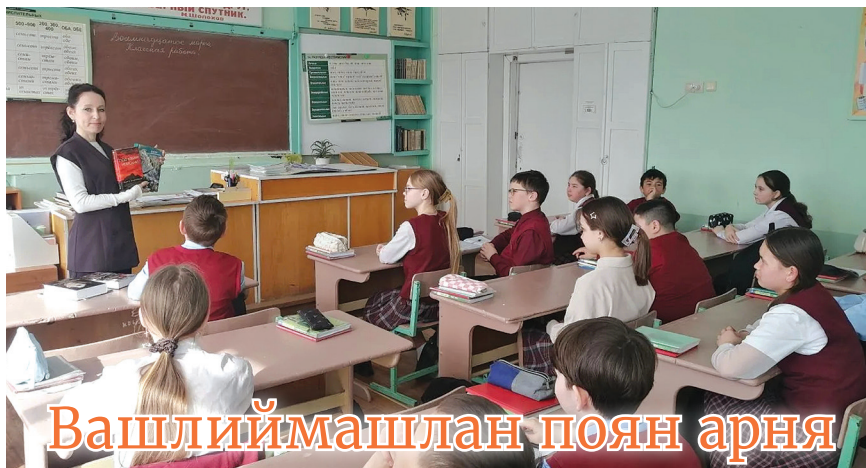
Ёдыр-рвезе-влакын илыме верышт чатка. Спорт дене кылым кучышо-шамычлан тренажёр залым келыштарыме. Нунын сенгемашыштым ятыр грамот, медаль да кубок пенгыдемдат. Кидпашалан кумылан-влаклан ургымо мастерской уло. Тушто нуно түр-

лаш, пидаш, ургаш тунемыт. Икшыве-шамычлан усталык мастерскойшто жапым эртараш келша. Мутлан, Илья Д. (снимкыште) кинусайга технике деке кумулангын. Виктория С. (снимкыште) сўретлаш йората. «Сўретлыме годым чон дене канем. Пашамын кажне ужашыже ойыртемалтше лийже маньын, түрлө тўсым кучылтам», – манеш Виктория.

2025 ийыште Лүльпан рүдер да Республикысе йоча клинический эмлым-вер пеленысе «Йоча пёрт» специализированный отделений гыч 48 ёдыр-рвезым ашнаш налыныт, тышеч кум икшывым шочмо ешышкышт пёртылненыт.

Оля МАЙКОВА.
Авторын да рүдерын архивше гыч налме фото-влак.

М Кинусайга – түрлө кумым кучылтын, сўретым ыштыман.

Вашлиймашлан поян арня

Кумшо чырыкын пытаргыш тунемме арняштыже 6-шо «Б» классыш кажне кечын уна-влак, мемнан наставникна, ача-авана-шамыч, толыныт. Икымше кечын Павелын аваже, Татьяна Николаевна (снимкыште), книган пайдаже нерген каласкален. Йоратыме книгаже-влак дене палдарен. Сылнымут дене кылдалтше верлаште лиймыж нерген ойлен. Кокымшо кечын Диман аваже, банк пашаен Ольга Васильевна, финанс нерген шинчымашнам

пайдарен. Кумшо вашлиймаш туныктымо пашан ветеранже Н.П.Порватова дене лийын. Тудо 2026 ийысе Паралимпиаде нерген каласкален. Арням Мишан аваже, Анна Геннадьевна, мучашлен. Тудо шочмо Чуваш Республикыж дене палдарен. Тыгай вашлиймаш-влак мыланна моткоч келшенит. Ончыкыжымат эртараш тўнгальна.

6-шо «Б» классыште тунемше-влак.
Звенигово, Чакмарий.
Фотом школ архив гыч налме.

Уста советникна

Арняште кок мероприятий, Лиеш эсогыл кумытат. Советникын пашаш пурталтын, Йоча-влак дене эртара.

Тўнямбал поэзий кечын Мемнам шке йырже чумырен. Да сылне корнылам возен, Ме лудынна чот кугешнен.

Шукерте огыл моктеммурым Ава-влаклан ме пөлеклен, Рушла, марла почеламутым Йонгалтаренна. Зал гўжлен!

Советникна моткоч уста: Тўрла, мура, эше кушта. Зинаида Валерьевна кумылангда, Чыла ышташ тунемына.

7-ше классыште тунемше-влак.
Волжский, Сотнур.

Ушан ой

Ты тўнян эн чеверже – Айдеме! Тудын кидыште Илыш, Пиал!
Анатолий БИК.

Лийже чодыра поян

Кече утыр шыргыжеш,
Вүд памашла йогалеш.
Мый уремышке куржам,
Кайык мурым колыштам.

Пүртүсүм пешак йөратем,
Да шкаланем эре ойлем:
– Ужар пасу, шем чодыра,
А тушто янлык еш ила.

Изи мераным арален,
Илыза те чаманен.
Тунам чодыра лиеш поян,
А ўмырна мемнан улан.

*Андрей УШКОВ.
Волжский, Сотнур.*

• Синквейн •

Шырчык
Вучымо, мотор.
Чонештылеш, мура, куандара.
Шошым, шокшым кондышо.
Шулдыран йолташ.

*Кира АКАНАЕВА.
Волжский, Пётъял школ пеленысе
Йоча ұсталык пёрт.*

Шочмо вер

Мыйын шочмо верем – Ылыл-сола. Тудо эн сөрал. Пүртүсүшат моткоч мотор. Кумда пасу, гүжлышө кугу чодыра, ер, яндар вүдан памаш – чылажат шочмо кундемем сораствара. Унала толза мемнан ялышке. Тунам тиде моторлыкым шкеак ужыда.

Мый ялем дене кугешнем да йөратем. Шўмыштем эре ашнем.
*Диана ИВАНОВА.
Морко район.*

Историйым аралыше тумо

Мландымбалне 600 утла түрлө тумо кушкеш. Россияште черешчатый урлык утларак шарлен. Н.Д.Хорошаев лүмеш Медведево гимназийыште тунемше Тимур Мусин (снимкыште) ты пушенге нерген ятыр пала.

– *Еш дене Симферополь олаште каныме годым «Российын мемориал пушенгыже-влак» радамыш пурышо Дулицкийын тумыжым ужынам. Тудо 500 ияш. Тылец вара ойыртмалтише пушенгыла нерген уверым кычалаш тўналынам. Южыжо курымла дене кушкыт. Нунын радамыште – Старый Тикко кож, Мафусаил пўнчө, Зороастрийский сарв да Сенатор кипарис-влак, – ойла Тимур.*

Орыктарыше пушенге-влак рвезым «Тайны векового дуба» шымлымаш пашам возаш кумылан денят. Туныктышыжо Марина Алексеевна Кудрявцева полшен.

Кок патыр пушенге

Марий кундемыштат чапланыше пушенге-влак кушкыт. «Марий Чодра» национальный парк Пугачёвын тумыжо дене чаплана. Тудын кўкшытшө – 26 метр, кўжгытшө – 1,59 метр. Легенде почеш, Емельян Пугачёв ты верыш отрядше дене каналташ шогалын.

Курыкмари район Шайыл Пёртныр ял воктене Степан Разиннын але Акпарсын тумыжо 400 ий утла кушкеш. Тудо 30 метр кўкшытан, 7 метр кўжгытан.

– *Ожно тиде тумо йымач памаш йоген лектын, маныт. Тушко калык кумалаш коштын. Православий йўлам налмеке,*

ты сомылым чареныт. Тыге памаш кошкен, – тыгай легенде дене палдарыш рвезе.

Ю виян

Марий-влак тумым ожнысек аклат. Тудын кушмыжым ончен, пүртүсү вашталтым эскерат: «Тумо лышташ шарлен гын, мланде вийым налын», «Тумо лышташ тельлын кодеш – шурнылан алама лиеш», «Тумо лышташ нерешташ тўналын – йўштө толмылан». Калык палыштат ты пушенге чыпым сулен: «Тумыжо шонго, да вожшо рвезе», «Тумо чаранмекке веле теле ажгынаш огеш лўд», «Тумо чаравуйын ужгаштыже кушкаш йөрата».

Шымлыме пашам возымо годым Тимур пушенгын ю вийже нерген пален налын.

– *Ондалат гын – вьет ешаралтеш. Тидым мужыр пелаш сўан кечын ышта гын, еш илышышт пиалан лиеш. Пелен тумлегым налмат пайдале. Руаш огеш лий, шындашат ок темлалт. Поснак сурт воктеке. Ты пушенге волгенчым шупшееш, – ойла рвезе.*

*Оля МОШКИНА.
Фотом еш архив гыч налме.*

Шошо

Йўштө теле эртен кайыш. Пыл кокла гыч чевер кече ончалеш. Каважат канде-канде. Южшат яндар. Шошын толмыжо чыла вере шижалтеш. Шокшо элла гыч шулдыран йолташна-влак чонештен толыт. Лум йымач шудо нерештеш. Шукш-копшанге, лыве, мален кийыше маскат помыжал-

тыт. Изи мўкшат пашажым тўналеш. Шошо толмылан утларакшым йоча-влак куанат. Нуно кечыгут уремыште юарлат.

*Петя ЦУРКАН.
Волжский, Пётъял школ пеленысе
Йоча ұсталык пёрт.*

Пийым кычкен тагаса

Пийым кычкен тагасымым але марте ужаш логалын огыл ыле. Йошкар-Ола воктенысе «Корта» тунемме да тренировкым эрта-рыме базыште Российын кубок-шо верч да ездовой спорт дене всероссийский тагасымаште лияш пиал шыргыжалын. Хаски урлык пийым вуден кайыше удыр дене икмыняр шомакым вашталтышна.

– Пий-влакым моткоч йоратем. Ты спорт деке авам Мария Анатольевна шуманден. Ханза луман пием дене йолташ улына. Тудо пеш ушан да поро. Ятыр командым пала. Ты спортышто шуаралтише пий-влак пеш виян да писе, мутым колыштишо улыт. Тидланже кужу жап тренироватлыман. Тагасымашке ушнаш нуным кумыланден моштыман. Мутлан, тамле кочкыш дене, – оила удыр.

Мутланымаш гыч пале лие, ваштарешем – Йошкар-Ола-се 31-ше номеран школышто 3-шо классыште тунемше Есе-

ния Корнилова. Ты кечын тудо кугыенгын польшыж деч посна икымше гана тагасен. Нартым (ты спортлан келыштарыме издер) ушанлын виктарен да шке ийготан-влак коклаште ший медальым сенген налын. Ушан-ле пийым да тудын изи озажым снимкыште ужыда.

Оля МАЙКОВА.
Авторын фотожо.

Кайыкым эскера

Ныл йолан йолташем – Райли пырыс (снимкыште). Тудым кок ий ончыч налынна. Тидлан моткоч йывыртенам. Пунжо пеш пушкыдо. Шинчаже нарынче тусан. Окнаш күзен шинчешат, пушентгыште укш гыч укшыш чонештылше кайык-влакым эскера. Пырысемым моткоч йоратем. Тамле сийым веле пукшем.

Яна МАМАЕВА.
2-шо номеран Шернур школ.
Фотом еш архив гыч налме.

Кок сурторол

Мемнан кок пий уло. Иктыже кугу капан да йошкар тусан. Лумжө – Мира. А весыже – Джек, изирак капан да күреналге тусан. Мый нунылан кочкаш пуэм, олым гыч вакшышым шарем. Школ гыч толмем эреак вучат. Мира ден Джек сай орол да йолташ улыт!

Анна САВИНОВА.
Волжский, Пётрзьял школ пеленысе
Йоца усталык порт.

Ульяна АБЛИНОВАН сүретше.
Йошкар-Ола, 37-ше номеран йочасад.

Вуд деч ок луд

Мыйын Чарли луман пием уло. Тудым пагалем. Чарли пуртгусыштө кудалышташ йората. Кенежым чодырашке смышым але понгым погаш кайыме годым эре пеленна налына. Мо онгайже: вуд деч йоршын ок луд, йуштылаш йората. Модыш дене модаш келша.

Чарли – онгай пий. Мемнан еш тудым пеш чамана.

Ульяна МАТВЕЕВА.
Морка, Коркатово.

Кече

Меат пырысым ашнена. Тудо 15 январыште игым ыштен. Кызыт пырысыгына (снимкыште) кугу лийын: шинчажат почылтын, пөлемлаште кудалышташ тунгалын. Мый тудлан Кече лумым пуэнам. Лумжө ачамланат, авамланат, кочам ден кувавамланат келшен. Кечым мый йоратем да куанымем дене коклан муралтенат колтем: «Кече, кече, кечыйол, мый декем модаш тый тол...»

Онар ИБУЛАЕВ.
Башкортостан, Караидель, Шопкер.
Фотом еш архив гыч налме.

• Тушто •

- ? Ик ужга ныл йолан.
- ? Сонарзе огытыл – сонарлаш коштыт.
- ? Маскам лудыкта, пире деч лудеш.
- ? Пондашыже уло, öрышыжө уке.

Колышт,

Йоча серызе Юлия Лавренченко пион нерген оңай йомакым возен. Тудым тўткын лудса да икмыняр йодышлан вашештыза.

Пион

Илен улмаш изи мотор пион. Но тудо шкеж нерген удам веле шонен, ситыдымашым веле ужын: тебе пеледыш лышташыже, тебе тўсшō огыт келше, тебе вургыжо кошкаш тўналын.

Икана эрдене пион помыжалтын, ончалын – пеледыш лышташыже йомын. Мўгырен шортын колтен. Тидын кече шекланен да пионлан полшаш шонен пыштен.

– Мотор пеледыш, тый молан шортат? – йодын кече.

– Кузе мый мотор лийын кертам? Мыйын ик лышташем уке, – пелештен пион.

Шкендым аклаш тунем!

– А мольшит верыштышт улыт, – ныжылгын шыр-гыжалын кече. – Тудо лышташын, очыни, ўмыржō эртен да чоңеиштен. Ончал, олмыштыжо кок у изи лышташ шочын. Тый тыгай мотор улат, ик лышташлан кōра тургыжланаш ок кўл.

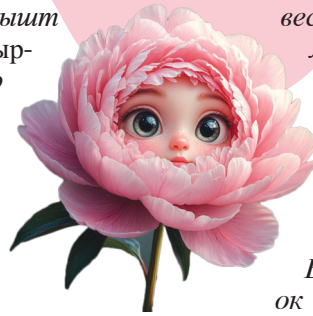
– Пеледыш лышташем ош тўсан лиеш гын, можыч, тургыжланашат ок кўл ыле, – ойлен пион.

– Да тыйын пеледышлыкет моткоч мотор тўсан – кына! – лыплан-дарен кече. – Ситыдымаш нерген мондо да моторлыкетлан кугурак тўткышым ойыро.

Пион кечын шомакшым шотыш налын огыл, шинчажым веле петырен. Но вара кажне пеледышжым, вургыжым, лōза ужар лышташыжым тўткын эскерен. Эсогыл шкенжым йōратен шындымыжымат умылен огыл. Шкенжын ўмбаке йывырген ончышыжла, ситыдымашыж нерген йōршын монден.

– Чынак, мый мотор улам! – куанен каласен.

– Тебе ужат, тый нимыняр ваишалтын отыл, лач шкендым

вес семын аклаш тўна-лынат, – шыргыжал умылтарен кече. – Тый ынде ситыдымашлан огыл, моторлыклан тўткышым ойырет. Саламлем!

– Мый сылне улам. Вес семын лийынжат ок керт, – вашештен пион.

– Тыгай мотор пеледыш лышташет-влак улмо ўмбац икте верч тургыжланыман огыл манын, чын ойленам. Шарне: тыйын моторлыкет ситыдымаш деч икмыняр пачаш шуқырак, – ешарен кече.

Тылеч вара пион ситыдымашым кычалын огыл, моторлыкым веле ужын. Тиде чонжылан кугу куаным пōлеклен.

Йодыш-влак

1. Пион молан ситыдымашым кычалын?
2. Мумекше, мом шижын?
3. Моторлыкым ужаш кō да кузе туныктен?
4. Сōрал улмыжым улымымеке, пионын чоныштыжо могай кумыл озаланен?
5. Молан тўткышым утларак ойырыман? Молан тыге шонеда?

Ача-авалан улыш

Меат пион гай улына. Йоча-шамычат, поснак подростко-влак, ситыдымашым кычалаш йōратат. Молан? Тиде да моло йодыш-влакым психологий шанче кандидат, гештальт-терапевт Т.Н.Голованова (снимкыште) рашемдаш полша:

– Шуко енлан ситыдымашым кычалаш куштылгырак. Икте-весе дене таңастарат. Тиде поснак соқыллаште шижалтеш. Ситыдымашым кычалын, шкеннам енын шылтален каласымыж деч ончыч аралена. Ен деч пагалымашым вучена, тўшкаште шкеннам мунена.

Подростко годым тўжвал тўслан кугу тўткышым ойырат.

Соқыллаште вес ен-влакым ончен, «Мыят тыгай лийшаш ыле» манын шонат. Икташаш йоча але ача-ава деч критике сынан шомакым колыт гын, тургыжланымаш, лўдмаш виякыт. Школьшто тўшка деч темдымашым шижыт гын, шкеныштым эшеат лапкандат. Южышт тўшка деч йōршын коракыт, кутырым чарнат, шке «тўняштышт» илат.

– Татьяна Николаевна, икшыве шкенжым сай могырым аклаш тунемже манын, ача-авалан мом ыштыман?

– Йочам пеледыш дене таңастараш лиеш. Мланде кукишо але улыждене ночно гын, пеледыш кошка. Ешыштат гипер-але гипоопека озалана гын, икшыве шке вижылан ўшанен ок куш. Тидлан йочам туныктыммо деч ончыч ача-авалан шкем, тыгак енымат аклаш тунемман.

Мутлан, йочасадыш коитишо икшыве удам сўретлен гын, ме тудым шылтален але мокталтен каласена? «Тый могай оңай сўретым сўретленат. Вара ме тубым альбомыш верандена. Мом сўретленат, каласкале» манаш утларак келиен толеш.

Ача-ава икшывыжын ситыдымашыжым кычалеш гын, тудо шке ылышыжым лончылен, тыгаяк сеналтмаш, шыталымаш, критике деч лўдеш. Тидын шотышто «Звездочки на небе» фильмым ончен кертыда. Икшывылан тудым пагалымыдам, аклымыдам ончыкташ тыршыман, весе дене таңастарыман огыл. Кеч-могай чолгалыкшылан, изи я кугу сенымашыжлан мокталтыман. Йōсō тат годым икшыве пелен лийман, пайдале ойканашым пуыман. Тыге тудо кечмом эркын шке сенаш, шкенжым аклаш тўналеш.

Христина АЛЕКСАНДРОВА ямдылен.

«Ой, книга, книга...»

Книга йочан илыш корныштыжо кугу верым айла. Чынжымак, тудо чыла кертеш. Тушто күлешан увер аралалтеш да тукум гыч тукумыш кусна. Арамлан огыл 2 апрельште Йоча книган тўнямбал кечыжым палемдышна. Йоча книга арням эртарена. Тыге кушкын толшо тукумым сылнымут дека шўмандена, утларак жапым книгалан ойыраш кумыландена.

Мый йочам годсек книгаг погем. Йочасадыште пашам

ышташ тўналмеке, шкешотан книгагудым келыштаренна. Программе почеш могай произведений лийшаш, тугай книгаг чумыренна. Кызыт книгаг-влак моткоч мотор улыт. Йошкар-Оласе 80-ше номеран «Ўжара» йочасадыш коштшо икшыве-влаклан (снимкыште) нуным лаштыклар да пырля лудаш пеш келша.

Надежда ГОДУНОВА.
Авторын фотожо.

Лудаш темлена

10 апрельште серызе Георгий Ефрушын шочмыжлан 110 ий темеш. Уста писатель пўртўс моторлыкым почын пуышо ятыр произведенийым возен. Апакай Мигыта – «Шошо» ойлымашын тўн геройжо. Тудо ты пагытым моткоч йўрата. Амалже могай? Ойлымашым лудса да пален налза.

Детектив – тўрлў ийготан лудшо-влакын ик эн йўратыме жанрышт. Кажныже герой дене пырля чыным пален налаш, титаканым муаш тырша. Руш серызе Екатерина Вильмонт йоча-шамычлан келшыше ятыр детективым возен. «Даша и Ко»

книга серийлаште пўсў уш-акылан ўдыр-рвезе-влак тергымашым эртарат. Икымше книгаже – «В поисках сокровищ».

Мюнхгаузенын лўмжым шоякым мастарын колтен моштышо ен дене кылдат. XVIII курымышто илыше тыгаяк лўман баронын образшылан энгертен, немыч писатель Рудольф Эрих Распе «Приключения Мюнхгаузена» книгаг возен. Тушко 37 историй пурталтын, иктыже весыж деч ьрыктарыше.

Историйым шергалына

1945 ий 4 апрельште совет войска Братислава олам фашист тўшка деч утарен.

1945 ий 9 апрельште совет воска моткоч виан германский Кенигсберг орым сеген налын.

Палаш огай

Кешыр нерген

- 4 апрельште кешырын тўнямбал кечыжым палемдат.
- Эн ондак кешыр шемалге-канде тўсан лийын.
- Кочо улмыжлан кўра кочкын огытыл.
- Нарынчалге тўсан кешыр XVII курымышто «шочын».
- Эн кужу кешыр 6,245 метран лийын.
- 10,18 килограмман кешырым США-ште ончен куштеныт.

М.ШКЕТАН ЛЎМЕШ МАРИЙ КУГҮЖАНЫШ ДРАМЕ ТЕАТР

ПРЕМЬЕР: 25, 26 АПРЕЛЬ

Геннадий Гордеев
ПАЛАНТАЙ
(спектакль-концерт)

Режиссер-постановщик - Роман Алексеев
Композитор - Григорий Архипов
Видеосурет - Алексей Кузнецов
Художник-постановщик - Сергей Таныгин
Вургем суретче - Лариса Воробьева

Рекламс.

Театрын тўг режиссержо — Марий Элын калык артистше Роман Алексеев

12+

8(8362)78-13-78 SHKETA.N.RU

0+

Марий Эл Республикасые «Марий Эл» увер агентстве» КАУ.
Директор – Е.И.КУЗНЕЦОВ.
Тўг редактор – А.Н.ГРИГОРЬЕВА.

Индекс П4696.
Тираж 1500 экз.
Заказ
Формат – А-4-8.

Учредитель-влак:
Марий Эл Республикасые Тўвыра, печат да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, Марий Эл Республикасые «Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Редакций да издатель: Марий Эл Республикасые «Марий Эл» увер агентстве» КАУ, 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалькыше урем, 20-шо порт. Тел. 8(8362) 45-22-82.

Газетым редакцийште погымо да верстатлыме, «Марий Эл Республикасые Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Печатьыш пумы жап – 14-00, фактически – 13-00.

Авторын да редакцийын шонымашышт тўрлў лийын кертыт. Серыш-влак мўнгеш огыт колталт. Ак – кутырен келшыме почеш.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamdelii>
yamde_lii@mail.ru
yamdelii@mediamari.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: ямделий.рф

Газетым Кыл, информационный технологий да массовый коммуникаций сферым эскерыме шотышто федеральный службын Юл кундем федеральный округысо управленийыште регистрироватлыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01404, 2023 ий 22 сентябрьште пумы.

У конкурс

«Эн сай йолташем»

1-ше номеран Морко йочасадыш коштышо удыр-влакым, Сашенька Черёмушкина ден Арина Никитинам, ужыда Нуно йолташ ұлыт. Пырля модыт, икте-весе деке унала коштыт. Йочасадыште кушшо росотам, кушкылым иквереш эскерат: пушкыдемдат, вудым шават.

Кажне енын лишыл йолташыже уло. Туддене куаным але ойгым лош пайлаш лиш. Йолташ кеч-кунам полшаш ямде. Тыгай йолташет нерген «Ямде лий» газетым лудшо-влакым палдаре да фотоконкурсшко ушно. Йолташ дене пырля фотом ыште да «ВКонтакте» соцкылысе «Ямде лий» – марла йоча газет» тўшкашке сообщений дене колто. Фото пелен заметкым возаш лиш. Тыге ешартыш лайкым погаш йон уло. Эн шуко лайкым погышо фотон озаже сенгышыш лектеш. Тўткө лийза. Йўклышө «Ямде лий» – марла йоча газет» тўшкан подписчикше лийшаш.

Конкурсын организаторжо – Марий Эл Республикысе «Марий Эл» убер агентстве» КАУ.

Ешартыш лайкым кузе погаш?

400 лайк: 2026 ийын кокымшо пелийжылан «Ямде лий» газетлан почто гоч подпискым ышташ да квитанцийжым але копийжым редакцийшке колташ.

200 лайк: электрон подпискым ышташ. Подпискым кузе ыштыме нерген

ямделий.рф сайтыште ончыза. Вара yamde_lii@mail.ru адрес дене электрон почтыдан адресшым возен колташ ида мондо. Редакций гоч подпискым ыштышат тынарак лайкым налеш.

100 лайк: фотода пелен йолташ нерген за-

Сенгышылан – чапле пөлек.

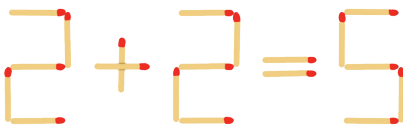
Пашадам 21 июнь марте вучена.

меткым возаш. Тудым газет лаштыкклаш савыктена.

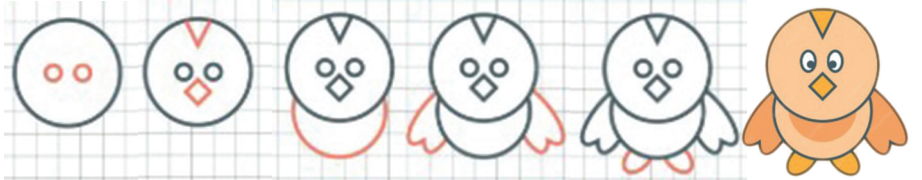
Ушештарена: мыняр шукырак подпискым ыштеда, тунар шукырак лайкым погаш йон лиш. Тугеже газетлан возалташ родо-тукымдадат ушен кертыда.

Рекламе.

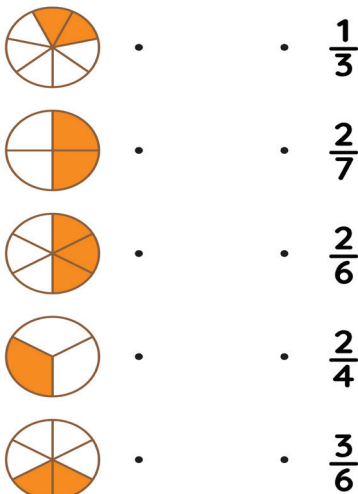
Ик шырпым верже дене вашталтен, чын вашмутым ыштыза.

Схеме почеш кайыкым сўретлыза.

Келшыше ужашым муза.

Сўретым ончен, цифр-влакым ушыза да чиялтыза.

